

Nro. 46.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Pénteken Junius 10-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Ezen hónapnak 4-dikén, u. m. az Angliai Király születése napján, az itt lévő Anglus Követ Arthur Paget, nagy nemzeti vendégséget adott az itt tartozkodó Anglusoknak. Puns és egyéb italok mellett, valami hat száz palatzk, idegen országi bort ittak meg.

Ide olyan hír érkezett, hogy a' Hetruriai Király meg halt volna.

* * *

Ma y l a n d. — Az Olasz Respublika földjén özfzegyülekezett Frantzia seregek' fő vezérje' feleségének, M u r a t Generálisnénak Majus' 16.dikáta viradó éjjel, fija születettvén, N a p o l e o n ne

Z z

vet vett a' keresztségben. — Gen. Murat induló félben van a' Pápa tartományainak szélek mellett öföszegyülekezett Frantzia seregek felé, kiknek szá- mok ezen Respublika földjén még mind nevededik. — Gen. Charpentier 19-dikre virradó éjjel Páris- ból ide érkezvén, másnap egy rendeléft hirdette- tett ki a' Respublika Vice-Elölülője, a' mely által parantsóltatik az Első Elölülő Bonaparte' nevében, hogy az Olafz Respublika seregei 6 hetek alatt te- lyes számra pótoltafsanak; melyre nézve minden vidékeinken nagy divatjában van a' rekrutázás. Ennek felette egy egészfen új sereg eránt is paran- tsolatot adatott ki az Első Elölülő, a' melly még most tsak 3 Batalionokból fog állani: hanem a' Batalionok számossága nintsen meghatározva. Ezen seregbe tsak idegeneket és az olyan önként-vállal- kozókat veszik be, a' kik a' Conscriptió alá nem tartoznak.

L o n d o n. — Lord Whithwort Majus' 18-di- kán meg érkezett Londonba. — 20-dikban hosz- szas tanátskozás tartatván a' Kabinétben, az a' kö- vetkezése lett, hogy Talbot után, a' L. Withwort Titoknokja után, a' kit ő Parisban hagyott vala, egy Státus - Kurir küldtetett. — Lord Nelson ugyan ezen napon a' Spitheadi kikötőhelyből a' Viktoria nevű 110 ágyus hajóra az Admirálsi zász- lót kifüggesztvén, a' tengerre kivezett. Mostan a' Brest előtt olálkodó Lord Cornwallis hajós- se- regéhez utazik először: hanem azután a' Közép- tengerre fog be evezni.

P á r i s. — Anglus Lord Clive, az Anglusok eránt ki jött parantsolat szerént, Strafsburgban egész háznépével egygyütt letartóztatódott: hanem a' városban szabadon járhat széllyel. — Midőn a'

Moniteur ezt a' parantsolat kihirdette, az Ország-
lőszék' nevében ilyen jegyzéseket botsátott eleibe :
— „Az Anglus Orzáglőszék elkezdé tehát a'
hadakozáft, midőn két nyomorú kereskedő hajóin-
kat, a' mellyek a' Kötések' szentségekre helyheztet-
vén bizodalmokat, partjaink mellett tsendesesen evez-
degeltek, el fogatta. Ő minden előre való hadhirdetés
nélkül tette ezen ellenséges lépéft, a' pallérozott nem-
zetekáltal bevétellett formálításokra való tekintet nél-
kül, 's a' Jus Publicumnak azon ő általa kigondol-
tatott principiuma szerént, a' melly tsak magában
gondolatva is égézfzen fene. Fájdalommal szem-
lélte magát a' Fr. orzáglőszék a' tromfnak viz-
szatromfolására kényszerittődni, 's a' Fr. ország föld-
jén találtató minden Anglus tisztviselőket hadi-
fogjokká tétetni. Ő ugyan minden e'féle nem ne-
més indulatból folyó lépéseknek tételekben, Ang-
liának engedi az elsőséget : hanem, ennek már most
tsak így kell lenni, a' Frantzia nép kéntelen úgy
bánni Angliával, mint e' bának ő véllé. Igen so-
káig türte Europa már ezt : és ennek tulajdonit-
hatja, hogy Anglia tsak a' maga számára egy új
Jus Publicum beli principiumot vehessen fel, a'mely-
hez már úgy hozzá szokott, hogy minden törvény,
a' mely azt tanítja, hogy a' hasonlóval való viz-
szafizetés, igallág, néki igallágtalanságnak látszik
lenni.“ — A' Párisban és Versaľában találtatott
Anglusok' számat 8 százra teszik, a' kik minnyá-
jan Fontenebleaubá küldettettek, némelyeket ki-
vévén, a' kik fundamentomos okokra nézve kér-
ték, hogy Parisban vagy Versaľában maradassanak
meg. — A' Frantzia hajók' fogdosását folytatják
az Anglusok. A' Hougue partjai mellett hetet fog-

tak el, a' melyek a' Státus' kontójára, vasat, fát, és kendert vittek Cherbourg felé. Majus' 22-dikén egy Danus hajót is megállított 's meg motozott egy Anglus Fregát: hanem azután elbocsátotta.

Páris Majus' 28-dikán. A' Konzaglószék az itt lévő Amérikai Követtel Montebellával, egy különös remekmunkát vitt tökéletességre. Azt t. i. hogy a' nevezetes Louisiana tartományát egy jó summáért (némelyek szerint 20 millió thallérokért) az Amérikai Respublikának engedte, a' mely azt, 16 esztendő alatt fizeti le. Egy jó summa pénzen kívül, egy jó barátira is szert tesz általa, a' ki különben gyanítható képpen az Anglusokkal lépett volna szövetségre, 's ennek társaságában a' Fr. Respublikának nem keveset árthatott volna.

A' Minister Talleyrand által L. Withworth-nak adatott végső jelentés folytatása: — „

„De melyik Europai Hatalmasság az, ha mingyár a' másiknál gyengébbnek lenni esmérné is magát, a' ki annak akaratjától függeszthetné fel a' maga sorsát, a' nélkül, hogy önnön jussának és a' törvényeknek előre való megvisgáltatásokat, ne kivánná? De melyik különösen az a' Hatalmasság, a' ki olyan állapotban lévén, mint a' Fr. Respublika ezen alkudozás' ideje alatt vólt, a' még mingyár az alkudozás elején előibe iratott feltételeket, a' melyek hadi fenyegetődzések, 's fegyvertsörgések között, 's nem úgy, mint a' két Státusok jussaiknak valóságos elintéztetésekre tzelző eszközök, projektáltattak, el fogadhatta volna? Egy, a' mostanihoz némünémű tekintetben hasonlító alkalmatossággal, egy, nem bátorságára, hanem csak népességének és birtokának tsekély voltára

nézve gyenge (Dánus) nemzet, az Anglus nagy erőnek, a' maga fővárosában ellentállani, Királya' lakóhelyét, minden magazinumait, gazdagságát, és száz esztendőig tartott békeességének 's szorgalmatos gazdálkodásának gyümölcset, a' vezedelemnek inkább eltökéllettséggel ki tenni bátorkodott már egyszer: mint sem azon igazlátlan feltételeknek engedett volna, a' mellyek akkor is, valamint ma, azon okból javasoltattak, hogy Angliának hafznával megegyezők lettek volna. Hérosok hullottak el azon fényes expeditzióban, a' melly akkór tétetett; 's a' Dánus koloniák elfoglaltattak: de, bár mi egyenetlen erők között folyt is ez a' viaskodás, azért tsak ugyan el nem állott ez a' nemcs (Dánus) nemzet az igaz jus mellől. A' jelen való alkudozást a' mi illeti, ezen tekintetben a' politika és betsület egy formálog befzéllenek. Ha szabadságban áll a' Brit. Országlószéknek, ígéreteit akár be telyesíteni, akár nem; ha ő a' maga Kötéseiben, az értelem és betü között külömbséget tehet; ha az ő elméjében tartott titkos kifogások, törvényeseknek lenni esmértetnek; egy szóval, ha Angliának a' politikai kötések' magyarázásában, tsak az ő hafzna szolgálhat sinormértékül: mikkel nem fogja magát majd ketsegtetni, hogy azokat Frantzia országtól kitsikorhatja? mitsoda mértéke leszen majd azon aldozatoknak, a' mellyeket ettől fog kívánni, 's azon alacsonyításoknak, mellyekre ez ellen ki fog botsátkozni? Ma, Frantzia ország ellen való kezességre lévén szüksége, Maltha szigetét magának tartja. Egykor még, kezességet kívánván, Angliának hafzna Frantzia ország ellen, Dünkirchen öfzfe rontatott, és Anglus Bízatos parantsólt azon országbán, a' hol Fr.

zászlók lobogtak ! Hónap kezességet talál a' Frantzia szorgalmatoslágnak előmenetele ellen Angliának haszna kívánni, 's akkor ez, egy vámlaistromot fog a' Frantzia kereskedésnek akadályoztatására előadni. Ha kikötőhelyeinket igazittatjuk, ha, a' habok ellen töltéseket hányatunk, kanálifásatunk, manufaktúráinkat elevenitjük, 's több efélék: majd a' fog kívántatni, hogy kikötőhelyeinket engedjük elromlani, kanálisainkat töltetűk be, fabrikainkat hagyjuk vesztekre: a' fog kívántatni; hogy Frantzia ország szegényné legyen, hogy fegyveréből vetkezzen ki, csak hogy Anglia boldogulhasson, 's ellenünk kezessége legyen. Ha meg fontoljuk a' principiumokat 's ezeket a' következtetéseket, egy formálog szembe-tűnik azoknak igazlátalanságok és bontránkozató vóltok. Méltán kérhető: hogy, ha ezen principium Angliában magában egy Bírák' gyűlése eleibe terjesztődne, nem vetnék-é egygyező voksal vizsgálza? A' Fr. Országlószék méltán álmélkodik, hogy a' Brit. Minisztérium olyan állapotban lenni gondolta ötöt, hogy magát így meg alacsonyithatná. Hogy tehette fel felőlle, hogy túnya nyugalomban minden eddig elkövetett munkáiról el felejtkezhetne, 's kötelelsségeihez való minden érzékenységet el vezthetné? Meg keskenyültek-é országunk határai, vagy megnépetlenültek-é? Nem azok vagyunk-é többé, a' kik ügyünkért mindent feláldozni készek vóltunk? Ha győzedelmeink után mértéklettséggel viseltük magunkat: ezt nem egyébnek, hanem csak, jusunk' igaz vóltának és erők érzésének kellett tulajdonítani. Az alólnevezett ugy itél, hogy midőn ezen megjegyzéseket L. Withworth eleibe terjeszti, méltán észére adhatja ő Exc.ájának, hogy a' Frantzia

Országglószék' egész maga-alkalmaztatásának méltóságos voltát, a' két hónapokig tartott szüntelen való megbántó ingereltetés közben, megesmérni, ő Exc.jának elég alkalmatossága lehetett. Mindazonáltal éppen azon szempillantásban, midőn a' Fr. Országglószék, ezeknek az ingerlő lépéseknek egész halgatással való elnézések mellett, azt várta volna, hogy mind ezek jóvá tétetődjenek, avagy már egyszer megszűnnyenek: történt az, hogy L. Withworth ő Exc.ja Apr. 26-dikán ezen feltételeket terjesztette az alább nevezendőnek eleibe: hogy Anglia Maltha szigetén 10 esztendeig tarthassa meg; hogy Lampedusa szigetét foglalhassa el; 's hogy Hollandiát a' Fr. seregek hagyják oda; a' melly végső feltételekre, ha a' Fr. Országglószék rá nem állana, tehát Követ ő Exc.ja, Párist 7 napok alatt ide hagyni kéntelenítetne. Elmeri az alább nevezendő mondani, hogy egy ilyen parantsoló Ultimátumnak ilyen formán való kinyilatkoztatása, példa nélkül való. Hogyan? a' hadakozásnak talám tsak réánk nézve lehetnek veszedelmes következései? Olyan gyengének nézi - é az Anglus Minisztérium a' Frantzia nemzetet, hogy a' leg fontosabb alkudozás alkalmatosságával, még tsak azt az udvariságot sem itéli méltónok eránta megtartani, a' mely minden pallérozott nemzetek Országglószékeik között szokásban van? Avvagy inkább nem annak a' rosznak érzése, a' mely a' Státus' tisztjeinek lelkiesméreteket éppen mint a' magános embereket úgy szokta nyomni, akadályoztatta talám meg a' Brit. Országglószéket, abban, hogy feltételeit, nevének aláírása nélkül adassa kezünkbe, arra tzeolván, hogy egy nem ily formális lépés által jövendőre nézve eszközt tarthat fenn magának annak el-

titkolására, hogy mik voltak légyen kívánságai?'s a' köz vélekedésnek a' háború valóságos oka eránt való megtsalására. Vagy talám az Első Konzúl természeti tulajdonságát a' Brit. Ministerek roszszúl esmérvén, ötet addig akarták ingerelni, míg megboszfizantván, megkeserítvén, vagy meg ijesztvén, nemzete javának elfelejtésére, avvagy valami olyan igen szembetünő tselekedetre indithatják, a' mellyet azután Europa előtt hadkezdésnek lenni, magyarázhasanak. Az Első Konzúl jobban esmeri a' hadakozás inségeit, mint akarki a' földön; mivelhogy annak külömbkülömb féle változandóságokkal elegyes folyamatjához, másoknál jobban hozzá szokott: erre nézve úgy itél, hogy a' mostaniakhoz hasonló körülállások között leg előbb is a' hadakozásból folyó rosz következésekre kell az Országlószékeknek a' magok szemeiket függeszténi; és hogy egymásnak boszfizantására nemtsak okot nem kell szolgálatni, hanem a' nép között uralkodható gondolatlanságból származó indulatokat is, minden eszköök által megvilágosítani és tsendesíteni kell. Az alább nevezendő tehát minekutánna a' L. Withworth Exc.ja szóval tett nyilatkozatását meg tekintette volna, kérte ötet, hogy vegye gondolóra, hogy a' tsupa szóval való, hamar el-epyésző jelentések, az ilyen véghetetlen következő dolgokban, a' mellyeknek indító okaik a' nemzetek gyűléseiknek leg érttebb tanátskozásaikban szoktak a' közönséges rendtartás szerént megvisgálatni, melly elégtelenek volnának. Az ilyen nemzeti tanátskozásookban és ilyen körülállások között, lágymelegséggel semmit nem szoktak tekinteni: a' formalításokat, sőt tsak a' kifejezéseket is, meg fontólni, megvisgálni, megdisputálni

szokták azokban, 's az után mondják ki ítéleteiket. Ha a' formálításoknak minden rendjeket ilyen böltsétség nélkül a' Fr. Országlószék rontotta volna meg, mit nem beszéltek és írkáltak volna ezért Angliában? Nintsen egy tagja a' Parlamentomnak, a' ki azt nem mondotta volna, hogy ilyen fontos dologban a' nemzetektől közönségesen bevétegetett régulátol eltávazni, leg nagyobb gyalázatjára szolgált volna az Anglus nemzetnek. Minnyán elégséges oknak tartották volna ezt, az alkudozásnak félbeszakasztására. A' mi továbbá az ultimatum valóságát illeti, az alább nevezendőnek meg van parantsólva, hogy ezeket adja tudtára L. Withworth ö Exc.jának : Az Első Konzúlt a' fenyegetődzések és megbántások nem indítják meg, és ő ezen formálításokról való elfelejtkezést is, a' mellynek a' nemzetek történeteik között, egy ily fontos dologban nintsen példája, annyiba hagyja; Lampedusa szigete nem Fr. ország' tulajdona, mellyre nézve néki az eránt, hogy Anglia azt elfoglalja vagy ne foglalja, nyilatkoztatást tenni, nintsen jussa; a' Malthai Rend 's ezen sziget az Amiensi Kötésben egy meghatározott tárgy lévén, az első Konzúl ezen tekintetben a' Spanyol és Batavus Országlószékeknek mint egygyező Feleknek egygyétértések nélkül semmi határozást nem tehetne; Maltha szigetének függetlenségiért a' Német és Orosz Császárok, 's Pruszsus Király, kezességet ígértenek, 's ezeknek kezességeket, Anglia éppen úgy kívánta, mint Fr. ország; az Első Konzúl tartozott ezen kezességet el fogadni, 's el is fogadta; következés képpen ő semmi a'-féle projektomot, a' melly Maltha szigetét 's ezen Rendet illetné, az azért kezességet vállalt Hatalmasságok vélekedés

feknek megértések nélkül meg nem halgathat: a' mi Hollandiát illeti, mihelyest az Amiensi Kötésnek minden feltételei betöltődnek, azonnal oda fogják azt a' Fr. feregek hagyni. Ezt a' jelentéft Máj. 2-dikán tette az alább nevezendő, a' melyre, noha abból egyenestől, békefféges indúlatnál, és mérséklettségnél egyéb ki nem tündökölhett, úgy válaszólt L. Withworth Exc.ja, hogy útra való passzuzott kívánt, jelentvén, hogy annak Máj. 4 dikén reggeli 5 orakor elmulhatatlanúl hasznát akarja venni. Mélyen megilletődve szemlélte a' Fr. Országglószék azt a' nagy ellenkezéft, a' mely egy felől ezen minden feltétel nélkül való határozás, más felől pedig azon illendőség, egyenestől, 's egygyeségre való hajlandóság között találtatott, a' melyet ő, valamint minden időben, úgy kívántképpen most utóljára, minden lépései által kimutatni törekedett. Azonközben, még kívánt egy áldozatot tenni az emberiség' ügyiért. Az utolsó szempillantatig fel nem akarván hagyni a' békefféghöz való réméségen, egy új nyilatkozatát adott által az alább nevezendő, L. Whitworthnak, jelentvén, hogy Frantzia ország nem ellenzi, hogy Máltha szigete a' három kezes Hatalmasságok, t. i. Austria, Pruszszia és Orosz ország között, akár melyiknek oltalma alá adattassék. Ezen nyilatkozatás L. Withworthnak is olyannak lenni látzott, hogy, talám az ő Udvara is meg elégszik véle; melyre nézve annak megküldötte, és útját elhalasztotta. Az alatt hír tétetett a' Fr. Respublika Londoni Követjének, hogy az Angl. Követ Párisban, passuzott kívánt légyen, és rendelés küldetett néki, hogy a' Londonból való eljövételre ő is tartsa kézfén magát. Ő tehát ehhez képeft

passust kért: 's kapott is azon órában. A' Brit. Ministerek által látták a' nékiek tétetett ajánlásnak fontosságát, hanem az ő hadakozásra való szereztesélen vonzórássok miatt, egy költeménynél egyéb-bél válaszólni nem vóltak alkalmasok. Május 11-dikén t. i. olyan választ adott által Withwort ő Exc. ja az alább nevezendőnek, hogy az Orosz Császár meg tagadta volna, a' mire kéretett. De, ha ő Cs. F. ge ki vonta volna is magát, tsakugyan hátra lettek volna még a' Német Császár 's a' Pruszsus Király: hanem miként törtenhetett volna az, hogy azon dolog felől, a' mely tsak néhány napok előtt fordúlt elő, a' maga határozását már hírül adhatta volna ő Orosz Cs. F. ge? Sándor Császárnak a' maga ígéretej eránt való megkülömböztetett hívsége, nem engedhetett kétséget a' felől, hogy azon ígeretét illető projektomot, melyet a' Pruszsus Királlyal egygyütt bizonyos módosítások alatt tette nek vala, el nem fogadná. Azonközben az Isteni Gondviselés, a' melynek némelykor az igazságtalanságot gyalázatosá tenni tettezik, éppen azon szempillantásban, midőn L. Withwort a' maga jelentését tette, egy Kurirt parantsólt Petersburgból megérkezni, a' ki olyan tudósítást hozott, hogy ő Cs. F. ge fájdalommal értette volna a' Brit. Országglószéknek azon határozását, hogy Malthát meg akarná tartani, és hogy a' kezeffég felől tett ígeretét meg újítván ő Cs. F. ge, egyfzersmind az Első Konzúltól ajánltatott közbenjárásra is kész fogna lenni, ha mind két Félől megkerestetne. Az alólnevezendő azon vólt, hogy mennél előbb tudtára adhassa L. Withwort ő Exc. ának, 12-dikben, udvarának megtsalattatását, reméllvén, hogy ha már tsak ez az egy kétséges pontja vol-

na még hátra az alkudozásoknak, tehát milyesest a' Brit. udvar az Orosz Császár tudósítását meg értené, Malthát a' három kezes Hatalmasságok közzül valamelyiknek azonnal ki adná. Mely nagynak kellett e' fzerént az alól nevezendő álmélkodásának lenni, midön megértette volna, hogy az Ang. Követ, a' helyett, hogy leg kisebb további szóba botsátkozott volna, ujonnan a' passussát kérte, olyan megjegyzéssel, hogy utolsó jelentésének általadásától fogva 36 órák alatt, Párisból el-útazhasson. Mikor a' Fr. Országglószék az Anglusoktól egy erőlfégbe szorittatva ostrom alatt lévén, ezek már annak oldalát betörték volna, és midön nem olyan fontos dolog, a' mellyen a' Brit. Ministerek 800 ezrtendőktől fogva törekednek, hanem csak valamely capitulátzió forgott volna kérdésben: másként viselték volna - é ezek magokat? Az alkudozásokat trallás hadi készületek előzték-meg; az ellenségeskedés' kezdődése minden nap emlegettetett. És mi némü ultimátum az, a' melly a' Fr. Országglószék' eleibe terjesztetett, hogy arra egy nap alatt álljon rá? a' melly fzerént egy szigetet, a' melly nem az övé, másnak engedni, és egy Kötéft meg szegni, a' több egygyező Hatalmasságok eránt való minden tekintet háta megévetni, egy szigetet, a' mellynek függetlenségét ezen Hatalmasságok megtartani akarták, 10 ezrtendőig az Anglusok kezében hagyni, a' Málthai Rendnek meghagyatott felsőségét tölle elvenni, 's azt a' lakosoknak adni, 's ezen fosztás által mind azokat a' Hatalmasságokat, a' kik ezen Rendet meghagyani, és kárát kípótoltatni kívánták, meg bántani, öfztönöztetik. Eleinten tettett Angliának, az hogy a' Málthai Rend megmaradjon: 's most, és pedig

leg először, annak eltöröltetését 36 órák alatt kívánja. Soha meg nem fogja Fr. Ország valamely Országglószéknek azt a' jussát esmérni, hogy egy, mind két Félről megerőssített Kötésnek feltételeit semmivé tehesse. Ha azt megszenvedte is, hogy fenyegetődzést jelentő formálítások között, előbb egy 7 napig, az után 36 oráig tartó ultimatum, 's olyan feltételek, a'melleyek még a' meghányásvetés előtt meghatározottak, eleibe terjesztethessenek; azzal nem egyébre tzelozott, hanem, hogy önnön mérséklettsége által a' Brit. Országglószéket más gondolatra vehesse: de, valami a' félére, a' mi miatt önnön haszna és hatalma veszedelemmel fenyegetődhetne, rá állani bizonyosan nem fog. — Ehez képpest az alólnevezettre van bízva, hogy nyilatkoztassa ki: hogy semmi olyan jelentések, a' melleyek nem a' nagy Hatalmasságok között bevételt rendtartások, 's nem az egymás között való tökéletes egyenlőség szerént tételnek, Fr. országban többé meg nem engedtetnek; hogy a' Fr. Országglószéket semmi nem kényszeritheti arra, hogy olyan országokkal, a' melleyek nem az ő tulajdonai, önnön kénye szerént bánnyon; és hogy a' Brit. Országglószéknek azt a' jussát, hogy az általa megerőssített Kötéseket, akármely tzikkelyeikben is megronthassa, meg nem fogja engedni. Utoljára, még egyszer meg újítja az alólnevezett ezen javaslast, hogy Maltha, a' kezes Hatalmasságok közzül valamelyiknek adattassék által: a' mely meg lévén a' Fr. országglószék 's kész leszen az Amiensi Kötéssel függésben nem lévő tárgyak felett, további alkudozásba botsátkozni. Külömben, ha a' Brit. Országglószék a' hadakozásra jelt adánd: ezen esetben nem leszen a' Fr. Országglószéknek egyéb hátra,

hanem, hogy magát ügyének igaz vóltára, 's a' seregek' Istene' segedelmire, bízza. — „

„Talleyrand, Fr. Minister.

(Ilyen módon fogjuk kiadni egymás után a' M. Kurir következő árkusaiban, előbb az Anglus Király Proklamatióját, az után a' Fr. Országlóitzéknek arra ismét ki-adott jegyzéseit, a' Londoni Udv. Ujságban kihirdetett Frantzia levelezéseknek némely részeit, 's a' most fenn forgó környülállásokat illető egyéb aktákat: oly módon mindazonáltal, hogy a' naponként folyó történetek' dióhajbafzorított summázatjoknak is, leg alább három- négy levélnyi helyet engedheffünk a' Kurirban).

Orosz Birodalom.

Nem lehet halgatással elmellőzni annak a' nemes és nagy adakozásnak példáját, a' mellyel Moskau várossában Demidof nevű, magános gazdag úr, a' tudományok előmozdításában, magát meg különböztette; a' ki annak idejében Göttingában tanulván, még most 66 esztendőskorában is egyedül a' tudományoknak szenteli napjait. A' Moskaui Universitásnak, a' könyves és természeti gyűjteményes házain kívül, 100 ezer — a' Jaroslawi környéken egy Gymnasiumnak állittatására, ugyan annyi — 's a' Tobolski Unlversitás számára is ugyan annyi — mind egygyütt 300 ezer Rubeleket rendelt — az elsőnek olyan feltétel alatt, hogy azon summából, nevében egy Természeti Historiát tanító Professort tartsanak, és néhány természetvizsgálás végett utazó ifiak fizettessenek. Még itt sem állapodott meg ez a' nemes szívű hazafi; a' felől is ígértett tévén, hogy ha a' Császár

Jaroslawnban egy Univerzitásnak felállittatását meg engedné 1500 paraszto**k**ból álló jószágot fogna annak, mint fundátziót rendelni. — Ez az ember követi hathatósan, a' tudományok előmozdittatásokért buzgó Sándor Császár példáját!

Tudósítás. — Selyem Kosoknak eladása.

Mostani időnek jártában, melyben a' közönséges igyekezet a' mesterségeknek, és tudományoknak nagyobb tökéletességre törekszik, a' birkák, 's gyapjajok javításának jelessege, mely minden gazdának, különösen pedig Nemes Magyar Hazánk Birtokosainak főbb hasznára válik, értékes, és vigyázó szemet érdemel; és noha több jószágoknak birtokosai sok elzúzóknak folyása alatt ezen hasznos zúzóknak elérésén munkálódtak, igyekezeteiket mindazonáltal egyedül a' tagadhatatlan hasznat hajtó selyem kosoknak ritkasága, és drágasága hátráltatta; hogy tehát ezen akadályok el melyékeztessenek, kinek kinek minden ellenvetés nélkül tetzetős léfzen, ha közönséges haszonra nézve is a' selyem kosoknak számâ szaporittatik, és eddig volt drága ára nevezetesen le szállittatik.

Ugyan ezen tekintetre nézve hírül adatik: hogy Nagyméltóságú Hertzeg Elzterházy Szarvkeő (Németül Hornstein) nevezetül, ezen Tekéntetes Nemes Sopron Vármegeyében fekvő Uradalmában, mely Sopron városán felyül a' Bétsi útnak megyéjében két órányira fekszik; nem külömben Ozorai Tekéntetes Tolna Vármegeyében helyheztetett Uradalmában ezen folyó elzúzóknak Szent Jakab

havának első napjától fogva Mindszent havának végéig leg jobb szerü felyem kosok el fognak adat-
tatni, és kinek kinek szabad lészzen azokból tettze-
se szerént a' kívántató szükséget magának ki vá-
lafztani: valamint kiki maga számára, a' mennyi-
re szüksége lészzen, a' jeleintéfi vagy Bétsben a' Her-
tzezi Háznak Tifzttartójánál, a' vagy Kísmarton-
ban alább jegyzett gazdaság igazgatójánál, akár
pediglen Eő Hertzegsége Uradalombéli Tifzttartói-
nál megteheti. Költ Kísmartonban Pünkösöd ha-
vának 10-dikén 1803-ban.

Nagy Méltóságú Hertzeg Eszter-
házy Uradalmainak Gazdaság
Igazgatója által.

Másodszori Híradás.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Méltóságos Gróf Harrach János' Lajta
vize mellett fekvő Brukki Uradalma tudtára adja
a' Nemes Publikumnak, hogy N. Mosony Vár-
megyében Parendorf, és Neudorf nevü Jó-
szágaiban kiváltképen szép 's valóságos Spanyol
fajzású következőszámú, tudniillik: 30 három,
59 két, és 73 egy esztendős Kosok talaltatnak, és
minden nap kótyavetye nélkül eladandók. A' kik
ezen kosoknak vásárlásában részesek akarnak len-
ni, azoknak tessék a' nevezett két helységben levő
Major-házaiban magokat jelenteni.